

Eko članak:

„A Lim ispod mosta teče, mutan i crn kao veče“

„Mi smo deo zemlje i ona je deo nas. Mirisno cveće naše su sestre, jelen, konj, veliki orao, svi oni su naša braća. Stenoviti vrhovi, sočni pašnjaci, toplina ljudskog i životinjskog tijela, sve pripada jednoj velikoj porodici plave planete.“

„Reke su naša braća, one nam utažuju žeđ.“¹

Pjesnička srca kucaju pravim ritmom Lima, Čemerne Prokletije Lim spaja sa pitomim morima, a spaja i narode - one izumrle sa doseljenicima, djedove sa unucima. Nisu samo ljudi i splavovi plovili - plovile su i prve knjige, rodbina, one knjige što je u dvanaestom vijeku na njegovoj obali napisao đak Grigorije. Vremenom, Lim je sve manje razdvajao a sve više povezivao ljude i krajeve. Ali tek u pjesnicima, jezik vode dobio je krila i Lim postade most medju ljudima.

Svaki pjesnik ima svoj Lim. Jedan ga je našao u dalekom moru, drugi pod mostovima Sene, na obalama Volge i Save,

Međutim, ni jedan pjesnik još nije smogao snage i smjelosti da istinu kaže o zagađivanju rijeke, da, ne dajući presude, progovori o aktuelnom sučeljavanju prirode i industrije. Ili pjesnici prosto neće da vjeruju u zagađeni Lim, a on bistar i kristalan samo u pjesmi živi.

Nekada jedna od najčistijih evropskih rijeka, Lim je danas praktično deponija. Aktivno plivaju ogromne količine najrazličitijih vrsta otpada, pošto se kompletan otpad iz ekološke države Crne Gore, iz svih gradova kroz koje Lim prolazi, baca u Lim!

Ekolozi kažu da je Lim jedna od najugroženijih rijeka na Balkanu. Uz Lim je na stotine strugara, pa piljevina koja se baca u rijeku i uništava riblji fond!

Ugrožen je rad Hidrocentrale „Potpeć“. Turbine često koče ogromne gume, automobilske olupine, uginula stoka, razni plastični otpad. Zastravajuće deluje i ušće reke Uvac u Lim u samom Priboju, jer se ušće ove dve reke u stvari i ne vidi od miliona plastičnih flaša - navode članovi ekološke radne grupe. Oni upozoravaju da će, ukoliko se nešto hitno ne preduzme, Lim ubrzo biti potpuno mrtva reka.

Do sada nije bilo inspeksijskih prijava za deponovanje otpada u Lim u opštinama, pa čak ni da se u ovu reku nedavno nepažnjom izlilo četiri i po tone nafte!

---

¹ Indijanski poglavica Siettle

U „Bjelom“ gradu Bijelom Polju , vruće tačke zagađenja su pretežno locirane na obali Lima .Međutim postoji još jedan problem ,koji je korijen ekološkom kriminalu, to je svijest građana! Očigledno da razne vrste apelovanja nijesu pokazale konkretne rezultate,zato sada treba biti fokusiran na glavne organe vlasti i na zakon koji mora da se sprovede tako da „udara onamo gdje najviše boli “ tj. da novčano kažnjava lijene građane . Ne samo Bijelo Polje , već I sve opštine Crne Gore moraju da školuju kulturu njegovanja I čuvanja okoline.

“ Nemamo gdje da ostavimo svo to smeće”-jedan je od problema sa kojim se suočava čitav svijet , ali postoje rješenja : mašine koje prerađuju gumu i pri tom ne zagađuju sredinu , mehanizmi koji recikliraju razne vrste otpada i štede sa druge strane ponovnu proizvodnju ,zlata vrijede! I pomažu nam da se ne ugušimo u sopstvenom đubretu, što i nije neizbježno ako se ovako nastavi!

Stanje životne sredine, naročito u oblasti upravljanja otpadom, već dugo je alarmantno, i činjenica da u Crnoj Gori trenutno postoji samo jedna sanitarna deponija, u Podgorici, a vlast još nije napravila konkretna rješenja, teško zabrinjava.

Ova slika nam pokazuje šta je nam je donijela zima 2012 godine. I kako zapravo globalno zagrijavnje i ekološki problemi udaraju svuda po svijetu ,a mi smo još gluvi i još slijepi.

„Morate naučiti svoju decu da je tlo pod njihovim stopama pepeo njihovih dedova. Tako da bi oni poštovali zemlju, recite vašoj deci da je zemlja s nama u srodstvu.. Šta god snađe nju snaći će i sinove zemlje. Ako čovek pljuje na tlo pljuje na sebe samoga. Sve stvari povezane su kao krv koja ujedinjuje porodicu.““

Planeti je sve jedno da li ce biti užarena ili ledena lopta, sva od kamena ili betona, ali nama, njenim stanovnicima, nije sve jedno. Mi smo dio njenog mozaika koji sami kreiramo, a kada nedostaje samo jedan djelic, mozaik gubi sliku i smisao. Zato dobro pazimo, da li su složene sve kocke!

Jovana Perošević III-2 i Tatjana Loktionov III-5

Gimnazija “Miloje Dobrašinić” Bijelo Polje